

**via
sacra**

Pro srdce a duši

Pouť po sakrálních místech
u trojzemí

oberlausitz.

SACHSEN. LAND VON WELT.

Sounáležitost je snadná.

Podporujeme cestovní ruch v našem regionu.

Podporujeme marketingovou společnost Marketing-Gesellschaft Oberlausitz-Niederschlesien mbH.

Protože jde o víc než o peníze.

ksk-bautzen.de
ostsaechsische-sparkasse-dresden.de
sparkasse-oberlausitz-niederschlesien.de

Impressum

Vydavatel: Marketing-Gesellschaft Oberlausitz-Niederschlesien mbH
Humboldtstraße 25 | 02625 Bautzen
Tel. +49 3591 48770 | www.oberlausitz.com | www.via-sacra.info

Úprava: Agentura Die Partner GmbH
Peterstraße 3 | 02826 Görlitz
Tel. +49 3581 47070 | www.die-partner.tv

Text: Jana Mundus, Diplom Journalistin [dipl. novinářka]

Překlad: Schweitzer Sprachendienst
Borstraße 31 | 01445 Radebeul
Tel: +49 351 8385845 | www.ssd-online.de

Tisk: Graphische Werkstätten Zittau
Gewerbepark „Am Ottokarplatz“, An der Sporthalle 2 | 02763 Zittau
Tel. +49 3583 512635 | info@gwz.io

Náklad: 15 000 ks, 2023

Autorská práva k obrázkům:

Obálka: Klášter St. Marienthal z uinice, Internationales Begegnungszentrum (IBZ) St. Marienthal; mapy: Die Partner GmbH; Zastavení a partneři na cestě Via Sacra, Rene E. Pech, Birgit Pfeiffer, Susanne Holube; Abegg-Stiftung, Christoph v. Virág; D. Träupmann; Frank Sühnel; TMGS Fouad Vollmer; Nikolai Schmidt; Flightseeing; Jens Michael Bierke; Ladislau Renner; Vladimír Fiala; Loretánská kaple Rumburk, Farnost opatství Křešou

Toto opatření je spolufinancováno z daní na základě rozpočtu schváleného saským zemským sněmem.

via
sacra

Via Sacra

Objete „Svatou cestu“ se sakrálními klenoty v trojzemí Německa, Polska a Česka – ať už pěšky nebo na kole. Via Sacra vás zve k unitřnímu rozjímání.

Obsah

▲ Myšlenka Via Sacra	05
▲ Poutní cesta Via Sacra	06/07
▲ Via Sacra: Čas oddechu tady a teď	08
▲ Klášterní kostel a sakrální muzeum sv. Anny u Kamenci (Kamenz)	09
▲ Cisterciácké opatství St. Marienstern u Panschwitz-Kuckau	10
▲ Katedrála sv. Petra s klenotnicí v Budyšině (Bautzen)	11
▲ Boží hrob, křížová cesta a evangelický kostel sv. Petra a Paula ve Zhořelci (Görlitz)	12
▲ Cisterciácký klášter St. Marienthal u Ostritz	13
▲ Velké a malé žitauské postní plátno / Žitauské epitafy	14
▲ Muzeum v přírodě - hrad a klášter Oybin	15
▲ Evangelická Jednota bratrská u Ochranově (Herrnhut)	16
▲ Vesnický kostel u Cunewalde	17
▲ Cyklistická poutní trasa Via Sacra	18/19
▲ Šlápnutím do pedálů najdete sami sebe	20
▲ Poutní chrám Nauštívení Panny Marie u Hejnicích	21
▲ Kostel Milosrdenství svatého Kříže u Jelení Hoře (Jelenia Góra)	22
▲ Kostel Wang u městečku Karpacz	23
▲ Klášter u Křešouě (Krzyszów)	24
▲ Klášter u Broumově	25
▲ Kostel Nalezení svatého Kříže s morovým sloupem u Liberci	26
▲ Johanitský klášter a komenda u Českém Dubu	27
▲ Kaple sv. Anny u Mnichově Hradišti	28
▲ Poutní kostel Nauštívení Panny Marie u Horní Polici	29
▲ Bazilika sv. Vavřince a sv. Zdislavy u Jablonném u Podještědí	30
▲ Loretánská kaple u Rumburku	31
▲ Spolek Via Sacra.....	32

Via Sacra

Via Sacra je cesta spojující újjimečná posvátná místa u trojzemí Německa, Česka a Polska. Když tato síť poutních zastavení před téměř duaceti lety vznikala, bylo jednou z hlavních motivací opětovné sblížení Evropy. Dnes totiž na rozdíl od období železné opony, kdy byla tato bohatá kulturní krajina rozdělena a lidé ze vzdálenějších míst již neměli o jejích uměleckých skvostech žádnou povědomí, můžeme snadno překročit hranice a vydat se po stopách těchto sakrálních míst, která jsou kulturním dědictvím mezinárodního významu.

Podíváme-li se na poutní cestu Via Sacra, uvidíme, jak zajímavá je historie našeho regionu. Smyslem cesty není spojit kostely a umělecká díla jednoho typu nebo stylu: jednotlivá místa jsou vzácným svědectvím rozmanité historie regionu a představují jedinečná díla evropského umění. Za zmínku jistě stojí hrad a klášter císaře Karla IV. na Oybinu, který byl postaven mistry pražské stavební huti a následně zveřejněn nikým jiným než nejužnamnějším malířem německého romantismu Casparem Davidem Friedrichem. Stejně tak náuštěvníka okouzlí středověká „zážitková krajina“ Božího hrobu ve Zhořelci, zaujmou jej postní plátna u Žitavě, svého druhu u Německu ojedinelá, či jej upoutá řada unikátních vyřezávaných oltářů v Kamenci, které se nemusí bát srovnání s těmi v Norimberku nebo Wismaru.

Mimořádně zajímavá je historie raného novověku, kdy u Ochranově čeští náboženští uprchlíci založili nové náboženské společnosti, které dodnes působí po celém světě. Jeho vznik umožnila tolerance ve věcech víry, která u Horní Lužice panovala. Markrabství, jež patřilo až do roku 1635 ke katolickým Čechům, u té době změnilo panovníka a stalo se součástí protestantského Saska, díky čemuž zde čeští náboženští uprchlíci mohli najít ochranu. Smlouva o přičlenění Horní Lužice k Sasku však tehdy poměrně překvapivě stanovila, že mají být katolické kláštery a konventy zachovány a jejich svoboda nemá být omežována. Proto zde dnes najdeme dva kláštery, St. Marienthal a St. Marienstern, které tu existují bez přerušení již od 13. století – a u Budyšíně stojí dokonce simultánní katolicko-evangelický kostel. Protireformace po sobě zanechala barokní skvosty mezinárodního významu v Jablonném u Podještědí, Rumburku a Hejnicích.

Dalšími významnými památkami jsou kostel Wang - středověký dřevěný kostelík, který byl v 19. století převezen z Norska, a synagoga ve Zhořelci, která jako jedna z mála přežila období nacismu.

Vydejte se s námi po poutní cestě Via Sacra!

Myšlenka Via Sacra se zrodila v roce 2003 u Městských muzeích v Žitavě po otevření stálé expozice Velkého žitavského postního plátna v muzeu kostela sv. Kříže v čerunu roku 1999 a po výstavě „Suýt-Moc-Duch“. Habsburkové a Horní Lužice 1526-1635 („Welt - Macht - Geist“. Das Haus Habsburg und die Oberlausitz 1526 - 1635). Tato výstava sklidila velký ohlas i za hranicemi Německa.

Pohraniční oblast Horní Lužice, Čech a Dolního Slezska znám velmi dobře už dlouhá léta ze svých úletů. Poutě po Via Sacra mi otevřely zcela nový pohled na tento region. Jsou to zkušenosti ovlivňující mé porozumění této krajině.

Frank Sühnel

Průvodce po památkách a turistický průvodce

Poutní cesta Via Sacra se turistům představuje velmi všestranně. Četné památky a rozmanitá krajina nabízejí prostor pro ztíšení, zamyšlení se nad životem a sladění unějššího a unitřního světa. Sama jsem prošla čtyřmi poutními zastaveními a napsala o svých zážitcích do evangelického týdeníku „Der Sonntag“.

Birgit Pfeifer

Novinářka a bloggerka

Poutní cesta Via Sacra

 Zastávky na cestě Via Sacra

Via Sacra - německá poutní stežka 272 km

Via Sacra - česká poutní stežka 289 km

Stav z roku 2021 | Uvedené číslování jednotlivých zastavení nesouvisí s žádným hodnocením či trvalým značením, odpovídá aktuálnímu stavu turistické trasy u dané době

Via Sacra: Čas oddechu tady a teď

Via Sacra - Svätá cesta - spojuje újimečné sakrálné stavby a umélecké skvosty u Nĕmecku, Āesku a Polsku. Celkem 17 zastavení u Nĕmecku a Āesku a další tři u Polsku je součástí poutní a turistické trasy dlouhé 550 kilometrů. Trasa vede podél stávajících silnic a cest, jako je například historická Via Regia.

Poutníci či pěší turisté se při putování po cestě Via Sacra pohybují u rozmanité krajině Horní Lužice a Āech. Před stáletími byla tato oblast centrem kvetoucího obchodu a kosmopolitních myšlenek. V 19. a 20. stáletí ušak válka, genocida, útĕk a vyhnaní vykopalý mezi lidmi hluboké příkopy. Via Sacra se proto snaží i o to, budovat mosty a připomínat tradice, které tento region napříč hranicemi utvářely. O jeho pohnuté historii svědčí také rozdílné kořeny místních obyvatel, ať už saské, Āeské, slezské nebo lužickosrbské, a ušak je to právé soužití různých kultur, které bylo pro tuto oblast od nepaměti charakteristické.

Každý návštevník si může vytvořit svůj vlastní individuální poutní či turistický

zážitek. Z 20 zastavení na cestě Via Sacra je devět na německé straně, tři u Polsku a osm u Āesku. Podle nálady a časových možností si můžete naplánovat vlastní trasu. Pokud chcete na cestě strávit delší čas, najdete na trase mnoho možností ubytování. Mezi hostiteli jsou také čtyři církevní instituce, poskytující na požádání duchovní podněty při bohoslužbách nebo také při diskusních setkáních.

Čas strávený na cestě Via Sacra obohacují nejen četné církevní památky, ale také jedinečná rozmanitost přírody, kterou je třeba si vychutnat. Poutníci návštevují místa ticha a úíry a odkrývají a znovu prožívají stáletou historii. Zároveň se jim zde naskýtlá prostor, u němž poutníci mohou přítomné okamžiky plně prožívat a své prožitky si uvĕdomit.

Via Sacra vás zve k tomu, abyste si udĕlali čas tady a teď.

Další informace naleznete na stránkách www.via-sacra.info

1 | Klášterní kostel a sakrální muzeum sv. Anny (oltáře u Kamenci)

Dům Boží s dvojm využitím

Klášterní kostel sv. Anny u Kamenci (Kamenz) není jen vysvěceným kostelem. Uvnitř se nachází také sakrální muzeum, u němž mohou návštevníci objevit něco újimečného. Kostel byl postaven již koncem 15. stáletí pro františkánský klášter. Ne ušichni z toho ušak tehdy měli radost. Kamenští radní se dlouho stavĕli proti zřícení kláštera ve svĕm městĕ. Později se ale nakonec uĕli Āeského krále Vladislava II. podřídili. Neuzdali se o ušem úplně a poskytli řeholníkům ke stavbě pouze pozemek před městským hradbami.

Poslední mnich odchází

Naproti tomu samotní občanĕ města měli k řádu pozitivní uťah. Bohatší občanĕ darovali kostelu oltáře. S nástupem reformace ztratila o ušem katolická úíra své dominantní postavení. Když u roce 1564 opustil klášter poslední mnich, připadl klášter s kostelem městu.

Podmínkou ušak bylo, že se u kostele budou u budoucnu konat bohoslužby protestantských lužických Srbů. Tak tomu bylo až do roku 1926.

Umĕní u kostele

Kromĕ bohoslužeb se dnes u kostele sv. Anny konají také veřejná Ātení, koncerty a ustavu současného umĕní. Samotné sakrální muzeum představuje také četné umĕlecké předmĕty z období od středovĕku po renesanci a baroko. Za pozornost stojí zejména unikátní soubor pěti pozdnĕ gotických uyrĕžovaných oltářů.

Tip: Turistická informační kancelář u Kamenci našla před několika lety svůj novou domou u prosklené přístavbě kostela. Je to právé toto úzké propojení církve a města, za které tento kostel získal prestižní cenu nadace na ochranu církevních památek.

2 | Cisterciácké opatství St. Marienstern

Společenství téměř 800 let

Jen málo klášterů se může pochlubit tak dlouhou historií jako opatství St. Marienstern v Panschwitz-Kuckau z roku 1248. Klášter tehdy založil Bernhard III. z Kamence. Od svého založení existuje klášter bez přerušení a dnes je místem, které spojuje klášterní a světský život a umožňuje rozmanitá setkávání.

Díky své poměrně odlehle poloze v Horní Lužici a šťastným historickým okolnostem má opatství dodnes jedinečný klášterní interiér. Patří k nim relikvie a rukopisy, z nichž některé lze vysledovat až k rodině zakladatele.

Návštěvníci jsou vítáni

Současných dvanáct sester kláštera St. Marienstern se věnuje nejen modlitbě, ale také pastorační, správní domů i zahrady a vzdělávání a zaměstnávání postižených osob. Některé prostory kláštera jsou přístupné veřejnosti. Kromě klášterního kostela a klášterní zahrady k nim patří také klášterní obchůdek. V muzeu se nachází rovněž klášterní klenotnice, v níž si můžete prohlédnout duchovní a umělecké skvosty od třináctého do dvacátého století.

Klášterní likér podle starého receptu

Klášterní komplex každoročně přitahuje mnoho hostů. K nejvýznamnějším akcím

Tip: Již v roce 1700 stál na tomto místě klášterní pivovar. Klášterní pivo – dnes k dostání v klášterním obchůdku – se nyní sice vyrábí ve Wittichenau, avšak pivo i klášterní likér se vyrábějí podle starých receptur.

patří velikonoční jízda, procesí Božího těla, poutě, koncerty, klášterní a rodinná slavnost a adventní trh.

3 | Katedrála sv. Petra s klenotnicí

Jedna katedrála, dvě uznaní

Tato mimořádná spolupráce má dlouhou historii: Katoličtí a evangeličtí křesťané využívají katedrálu sv. Petra v Budyšině společně již od roku 1524. Tato sakrální stavba je tak největším simultánním kostelem v Německu. Aby byla tato spolupráce možná, uzavíraly farnosti a farní sbory s katedrálou již v době reformace smlouvy. Ty stanovovaly a dodnes stanovují vlastnická práva a časy bohoslužeb. Již kolem roku 1000 stál na stejném místě první farní kostel. Na počátku 13. století byla zahájena stavba katedrály, která nakonec získala svou dnešní podobu v roce 1430. Jako paritní kostel byl chrám využíván od roku 1534 a stal se tak prvním simultánním kostelem v Německu. Zpočátku však stále docházelo ke sporům mezi luterány a katolíky.

Dvoje varhany v souhře

První smlouva z roku 1543 upravovala užívání kostela oběma denominacemi. Kněžiště

bylo určeno pro katolické mše, chrámová loď pro bohoslužby protestantské. Každá část má své vlastní varhany a jejich zuláštností je, že oba nástroje jsou tónově sladěné, takže mohou zaznít i společně.

Vyhledka ze střechy věžníková bytu

V bezprostřední blízkosti katedrály mohou zájemci navštívit katedrální klenotnici sv. Petra. Drážďansko-míšenská diecéze zde prezentuje liturgické nádoby, vyšívané roucha a textilie, knihy, obrazy, stejně jako sochy a uzácné sklo.

Tip: Přibližně 84 metrů vysoká věž katedrály je přístupná o víkendech, v sobotu od 12 do 17 hodin a v neděli od 13 do 17 hodin. Je to nejvyšší veřejně přístupné místo ve městě. Vyhledkové patro se nachází ve výšce 53 metrů nad světnicí obývanou dodnes věžníkem.

4 | Boží hrob, křížová cesta a evangelický kostel sv. Petra a Paula ve Zhořelci (Görlitz)

Zhořelec (Görlitz): Lužický Jeruzalém

Nad centrem Zhořelce se působivě vypíná hlavní chrám města. Zhořelecký farní kostel sv. Petra a Paula, německy zkráceně Peterskirche, je od roku 1372 hlavním městským kostelem v tomto středověkém městě na Nise. Na Velký pátek je výchozím bodem křížové cesty, oblíbené i u mnoha turistů a vedoucí ke kapli Božího hrobu. Ta je považována za jednu z nejužnějších zmenšených kopií jeruzalémského originálu z doby vrcholného středověku. Zřetelně viditelné jsou dvě věže kostela sv. Petra, z nichž každá měří 84 metrů. Působivá je však také 72 metrů dlouhá měděná střecha. Dlouhou dobu však kostel vypadal úplně jinak.

Slunce s paprsky z varhanních píšťal

Původně se jednalo o hradní kostel z 11. století. V roce 1423 byl kostel přestavěn na pětilodní halový kostel, což svědčí o rostoucím postavení města Zhořelce. Kostel sv. Petra je největší a nejstarší kostel

Tip: *Nauštivte Kulturní fórum synagogy ve Zhořelci – místo společenských setkání, kulturního programu a spolupráce v srdci Evropy a brzy nové zastavení na poutní cestě Via Sacra.*

totoho typu v Sasku.

Jednou ze zajímavostí u jeho interiéru jsou sluneční varhany od italského varhanáře Caspariniho z roku 1697. Nad jejich proskleným je 17 sluncí s paprskovitě uspořádanými píšťalami. V rejstříku nástroje jsou také hlasy zvířat.

Na křížové cestě k Božím hrobům

Na Velký pátek vede křížová cesta ve Zhořelci z krypty kostela sv. Petra přes biblická zastavení k Božím hrobům. Celý komplex se skládá z kaple Božího hrobu, dvojité kaple Svátého kříže a kaple pomazání. Prohlídky komplexu Božího hrobu pro veřejnost se konají každý pátek v 15 hodin a u sobotu v 10 a 15 hodin.

5 | Cisterciácký klášter St. Marienthal

Klášteřní tradice již téměř 800 let

Narozenyiny se tady 14. října každoročně slaví, jak se patří. Zmíněného dne roku 1234 se totiž začala psát historie kláštera St. Marienthal, který se nachází jižně od městečka Ostritz. Jedná se tak o nejstarší aktivi ženského kláštera cisterciáckého řádu v Německu. Řádové sestry však rozhodně nežijí v ústraní. Klášter byl původně založen českou královnou Kunhutou Štaufskou. Budova byla tehdy i s pozemky darována jeptiškám. V roce 1683 však došlo k velkému požáru, po němž byl klášter přestavěn ve stylu českého baroka. V této podobě je tento impozantní komplex budov zachován dodnes.

Hrob světoznámé operní hvězdy

V rozsáhlém areálu stojí za vidění nejen klášterní budova, ale i klášterní kostel či kaple sv. Kříže a sv. Michala. V areálu se nachází také další mimořádná památka: hrob světoznámé operní pěvkyně 19. století Henrietty Sontag. Náuštěvníci mohou navštívit rovněž „Zahradu biblických rostlin“ a Kalvárii se zastaveními, připomínkou utrpení a smrti Ježíše Krista. Z ní je také jedinečný úhled na klášterní areál – a hned vedle se nachází nejužnější vinice v Německu. Otevřen je také klášterní obchůdek s nejrůznějšími

úrobky, včetně ručně zdobených klášterních suíček.

Ubytování v klášteře

Klášteřní pokoje svou jednoduchostí navozují klášterní atmosféru a jsou jednotlivce, rodiny i skupiny k odpočinku, rozjímání a uklidňující relaxaci. Také IBZ (Internationales Begegnungszentrum – Mezinárodní centrum setkávání) nabízí stylové ubytování.

Tip: *Klášteřní krčma nabízí kromě hornolužických specialit rovněž tradiční klášterní kuchyni. Náuštěvníci by měli také ochutnat místní klášterní pivo.*

6 | Velké a malé žitavské postní plátno / Žitavské epitafy

56 metrů čtverečních ryzího skvostu

V Žitavě se nacházejí hned dvě celoevropsky velmi významná postní plátna, která jsou svého druhu v Německu jedinečná. Velké žitavské postní plátno vypráví v 90 obrazech na 56 metrech čtverečních o pozoruhodném vztahu Boha a člověka. Největší muzejní vitrína na světě je zárukou, že tento drahocenný poklad bude v Muzeu kostela Svátého Kříže i nadále prezentován v celé své kráse. Spolu s tapisérií z Bayeux patří k nejužnamnějším dílům západního textilního umění.

Po staletí ztracené plátno

S plátnem se pojí napínavý příběh: Třetí největší známé postní plátno na světě bylo vyhotoveno v Žitavě v roce 1472. Od té doby se v kostele sv. Jana používalo přibližně 200 let. Během postní doby oddělovalo oltářní prostor od věřících. Poté ale na přibližně dalších 200 let zmizelo. Teprve v roce 1840 jej občané znovu našli v žitavské radniční knihovně.

Malé žitavské postní plátno z roku 1573 se rovněž používalo v kostele sv. Jana. Zobrazuje ukřižování Krista. Vyobrazení obklopuje celkem 30 symbolů Kristova umučení a toto plátno je tak jedním z postních pláten typu Arma Christi. Na světě se jich dochovalo již pouze osm, z toho jedno v Žitavě. Dnes je vystaveno v žitavském Muzeu kulturní historie ve františkánském klášteře.

Pozoruhodná kultura vzpomínání

Žitava ukrývá další skvost a tím jsou epitafy. V 16. až 18. století si bohatí obyvatelé Žitavy připomínali své zesnulé těmito bohatě zdobenými pamětními deskami. V žitavských kostelech viselo asi 160 těchto neušedních artefaktů. Přibližně polovina se zachovala zcela nebo zčásti a dnes je k vidění především v klášterním kostele a v kostele Svátého Kříže.

7 | Muzeum v přírodě, hrad a klášter Oybin

Divoká romantika mezi skalami a zříceninou

Působí to až začarovaně: Na 514 metrů vysokém Oybinu v Žitavských horách tvoří příroda a architektura již od středověku zuláštní symbiózu. Každý, kdo vystoupá po schodech do areálu hradu a kláštera Oybin, ucítí historii na každém kroku. Byla uskutku dramatická. Skalní masiv Oybin z dálky připomíná učelí úl. Již na počátku 14. století byl odtud jedinečný výhled, a tak zde byl v této době na ochranu dvou obchodních cest vedoucích přes horský průsmyk vybudován první opevněný komplex.

Společně proti útočníkům

V polovině 14. století nechal císař Karel IV. postavit na Oybinu císařský palác a daroval řádu celestínů v bezprostřední blízkosti klášter, na jehož stavbě se podíleli slauní stavitelé pražské katedrály. Hrad a klášter pak vedle sebe existovaly téměř 200 let. Mniši a obyvatelé hradu dokonce v roce 1429 společně vyhnali útočící husity - a tím ubránili i část pražského svatoúitského katedrálního pokladu, který byl na Oybinu uložen. Reformace a protireformace však vedly k zániku klášterního života.

Úder blesku a zláza Oybinu

Přírodní síly nebyly milosrdnější. V roce 1577 udeřil do téměř nevyužívaného objektu blesk a v roce 1681 zničilo zřícení skály řadu budov. Možná právě tato dramatičnost dodává místu i dnes zuláštní atmosféru. Hrad a klášter každoročně objevuje velké množství návštěvníků v rámci individuálních návštěv nebo prohlídek s průvodcem.

Tip: Nezapomeňte se při návštěvě vyfotit před dosud zachovalým oknem klášterní knihovny!

8 | Evangelická Jednota bratrská
u Ochranouě (Herrnhut)

Z Ochranoua k věřícím po celém světě

Drážďanský dvorní a soudní rada a říšský hrabě Nikolaus Ludwig z Zingendorfu byl zbožný muž. Ještě během studií právu cestoval u letech 1719/20 po Evropě a setkával se s křesťany různých vyznání. Od roku 1722 přijímal na svém panství u Berthelsdorfu náboženské uprchlíky z Moravy – a to byl počátek vzniku uýjimečného společenství. V Čechách a na Moravě existovala bratrská komunita již od poloviny 15. století. Proti-reformace donutila jejich stoupence opustit svou ulast. Nedaleko Berthelsdorfu založili osadu Ochranou / Herrnhut - „unter der Hut des Herrn“ („pod ochranou Páně“).

Více než milión členů po celém světě

V roce 1727 zde byla nově založena evangelická Jednota bratrská. Díky aktiuní misijní činnosti se tato myšlenka později rozšířila i mimo Evropu. K dnešnímu dni má ochranouská bratrská komunita více než 1,2 miliónu příjniců po celém světě. Na pěti kontinentech existuje 29 provincií, z toho tři u Evropě, s více než 19 000 členy. Nejpočetnější komunita je u současnosti u Africe, následuje Latinská Amerika a Karibik. Jednota bratrská uýgnává spolu s ostatními

církvemi Ježíše Krista jako Pána a Spasitele. Klade zulaštní důraz na komunitní život a uýžjemnou podporu. Je také známá uydáváním takzvaných Hesel, modlitebních knih publikovaných od roku 1731, které obsahují dva biblické texty a jeden verš písně či modlitbu na každý den u roce.

Výstava o historii Jednoty bratrské

Zájemci se mohou s Jednotou bratrskou u Ochranouě seznámit při prohlídce s průvodcem. Kromě kostelního sálu nebo fojtského duora, kde se hesla losují, je zde také k uvidění uýstava o historii bratrské obce.

Tip: Na úpatí hory Hutberg se nachází park Gottesacker (Boží pole) - pohřebiště ochranouské Jednoty bratrské. V tomto parku existujícím již od roku 1730 se nachází 6 000 hrobů. Jména z Grónska nebo Karibiku svědčí o mezinárodní působnosti Jednoty bratrské.

9 | Vesnický kostel u Cunewalde

Návštěva nejuvětšího vesnického kostela u Německu

Je pravda, že Cunewalde je se svými přibližně 4 600 obyvateli a rozlohou necelých 27 km čtverečních rozhodně jednou z nejuvětších vesnic u Horní Lužici. Přesto se zdá, že místní kostel je i na tyto poměry poněkud předimenzovaný. S více než 2600 místy k sezení na třech galeriích se jedná o nejuvětší vesnický kostel u Německu.

Kostelní u věž uysoká 61 metrů a strmá valbou střecha jsou u vidět už z dálky. Jejich uýstauba nebyla megalomanstvím dřívějších generací. Rozměry dávaly u minulosti dokonalý smysl, neboť u dřívějších staletích neměla každá vesnice ulastní kostel, a okolní usi tak patřily k farnímu okrsku Cunewalde.

Loterie u prospěch stauby nouého kostela

Díky hospodářskému rozmachu došlo u 18. století u Horní Lužici k velkému nárůstu počtu obyvatel. Zúýšil se také počet nedělních návštevníků kostela. Pro bývalý malý kostelík u Cunewalde jich bylo rychle příliš mnoho, a tak bylo třeba postavit nouou budovu. Lidé z Cunewalde na ni uybírali peníze nejen od bohatých farníků, ale také dokonce uspořádali loterii. Získané finanční prostředky byly ale přesto omezené, takže stauba kostela truala nakonec celých 13 let.

Unikátní vánoční světelný průvod

Výhledem k napjatému rozpočtu byla kostelní u věž původně uysoká jen 25 metrů a uybavení bylo přeužato ze starého kostela. Kostel byl uysvěcen u roce 1793 a teprve koncem 19. století byla dostauěna špička kostelní u věže.

Tip: Něco zcela mimořádného tu můžete zažít každý rok 24. prosince. Již od roku 1817 se tu koná průvod světel, při kterém konfirmandi a starší děti přinášejí do kostela 50 historických světelných pyramid z 19. století.

Cyklistická poutní trasa Via Sacra

 Zastávky na cestě Via Sacra

Via Sacra - německá cyklostezka

 262 km

Via Sacra - česká cyklostezka

 558 km

Stav z roku 2021 | Uvedené číslovaní jednotlivých zastavení nesouvisí s žádným hodnocením či trvalým značením, odpovídá aktuálnímu stavu turistické trasy v dané době

Šlápnutím do pedálů

via
sacra

najděte sami sebe

Když se řekne klasická pouť, mnoho lidí si nejprve představí chůzi, pěší túru – třeba i s poutnickou holí v ruce. V dnešní době je ale možné vydat se na pouť i jinak. Již několik let jsou stále oblíbenější cyklistické poutní cesty. Poutníci u sedle pociťují, jak s každým kilometrem stále více přicházejí k sobě samým. Během jízdy na kole naleznou čas k unifikovanému ztišení a zamyšlení a také inspiraci pro svůj vlastní život. Poutní cestu Via Sacra lze plně prožít i na kole.

Pro německou a českou etapu jsou k dispozici atraktivní náruhy tras. Cyklistická poutní trasa dlouhá 260 km na německé straně je vedena okružní trasou přes Horní Lužici. Díky tomu je možné se na trasu napojit kdekoliv. Trasa vede mimo jiné do Kamence, Budyšína, Lobauy, Zhořelce a Žitavy. Každou etapu si můžete vychutnat i samostatně jako jednotlivou cyklotrasu.

Osm zastavení na cestě Via Sacra se nachází u severních Čechách. Také ty lze absolvovat

na kole a rovněž tento úsek poutní cesty je naurčen jako okružní trasa. Pokud ji chcete projet celou, musíte si vyhradit dostatek času. Celá trasa je dlouhá přes 500 kilometrů a vede k poutním místům, jako je klášter u Broumově nebo poutní chrám Nausťívění Panny Marie u Hejnicích. Český úsek trasy Via Sacra přitom plynule navazuje na německou část.

Na cestě Via Sacra je samozřejmě k dispozici také dostatek ubytovacích kapacit pro cyklisty. Kromě hotelů, penzionů a apartmánů nabízejí ubytování i pro náuštěvníky také někteří poskytovatelé církevních služeb. Pouť tedy může začít – i u sedle kola.

Další informace
naleznete na stránkách
www.via-sacra.info

10 | Poutní chrám Nausťívění Panny Marie u Hejnicích

Zázrak u lípy

Dřevěná kaple, gotická kaple, bazilika:

Kostel Nausťívění Panny Marie u Hejnicích má již dlouhou tradici. Začíná legendou, díky níž je kostel dodnes poutním místem. Podle legendy došlo v roce 1211 k následující události: V té době žil v nedaleké vesnici chudý sítař. Když jeho žena a dítě onemocněly, byl velmi znepokojen. Jednoho dne si na chvíli lehl ve stínu lípy a krátce si zdříml. Ve snu uslyšel hlas, který mu řekl, aby do duté lípy postavil sošku Matky Boží a se svou ženou a dítětem se u ní pomodlil.

Příchod prvních poutníků

Dle pověsti se tak stalo. Muž koupil od řezbáře u Žitavě jednoduchou dřevěnou sošku Panny Marie. Poté, co se rodina u lípy pomodlila, naurátilo se jeho ženě i dítěti zdraví. Lidé se o tom doslechli a záhy přišli první poutníci. Brzy jich bylo tolik, že byla na místě lípy postavena dřevěná kaple. Okolo ní vyrostla osada Hejnice, přičemž

první písemná zmínka s obcí spojená se datuje do roku 1381. Když došlo k dalším zážračným uzdravením, byla v roce 1352 postavena prostornější kaple sv. Jana, jež byla následně v roce 1472 rozšířena na gotický kostel.

Bazilika pro tisíce lidí

Po reformaci a rekatolizaci převzal kostel v roce 1690 řád františkánů. Došlo k vybudování kláštera a poutní cesty, s čímž souvisel příliv věřících. V roce 1725 byla proto usvícena impozantní bazilika Nausťívění Panny Marie, která pojme 7 000 lidí.

Tip: V kostele můžete obdivovat starý polní oltář Albrechta z Valdštejna a barokní sochy. Za pozornost stojí také mariánský sloup ze 17. století.

Kostel z milosti císaře

Kostel u polské Jelení Hoře je známý pod dvěma jmény. Jako kostel Pouýšení svatého kříže je nyní římskokatolickým chrámem. Dříve to byla protestantská církevní budova coby kostel Milosrdenství svatého Kříže. Příběh, který se za ním skrývá, je velmi zajímavý.

V 16. století pronikla i do Dolního Slezska reformace. Za císaře Matyáše I. však došlo k rekatolizaci, a protestantští věřící se tak museli scházet na bohoslužby pod širým nebem nebo u kostelích, jež jim poskytly útočiště na druhé straně slezsko-saské hranice.

Pomoc švédského krále

V létě roku 1706 táhl švédský král Karel XII. se svým vojskem Slezskem a obsadil Sasko. Dle „Altranstädtské konvence“ přesvědčil císaře Josefa I., aby učinil ústupky protestantské straně. Ve Slezsku bylo z císařovy milosti povoleno postavit šest protestantských kostelů: tzv. kostelů milosti. Jeden z nich stojí právě u Jelení Hoře.

Budova byla postavena u letech 1709 až 1718 podle návrhu Martina Frantze, architekta původem z Tallinnu žijícího však u té době u Lehnici. Vzorem mu byl stockholmský kostel sv. Kateřiny.

Nové zasvěcení ve 20. století

V roce 1806 zničil požár věže schodiště i kopuli kostela, jež se do roku 1811 podařilo obnovit. V říjnu 1957 byla nakonec stauba znovu vysvěcena jako římskokatolický kostel Pouýšení svatého Kříže. Až do roku 2012 sloužil kostel coby posádkový kostel a patřil slezskému vojenskému děkanátu. Po dovezení relikvií sv. Kříže začal sloužit od roku 2006 jako poutní kostel.

Tip: Kolem kostela je hřbitov milosti. K vidění je zde 19 historicky významných pohřebních kaplí patricijských rodin z Jelení Hory.

Exotika u Krkonoších

Kousek Norska uprostřed Krkonoš: V polovině 19. století putoval do Slezska skandinávský kostel z borového dřeva. Důležitou roli sehrál při neobyklém přesídlení pruský král Bedřich Vilém IV.

Od poloviny 12. století stál u městečku Vang na jihu Norska u jezera Vang dřevěný kostel se zdobnými řezbami.

V 19. století se však tento kostel stal pro věřící příliš malým. Hned vedle něj byl u roce 1840 postaven nový kostel. Původní roubený kostel měl být vydražen.

Kostel prodán králi

Norský malíř Johan Christian Clausen Dahl žijící u té době u Drážďanech chtěl kostel zachránit. Podařilo se mu pro tento projekt získat pruského krále a ten koupil kostel inkognito za 427 marek. V roce 1841 byla stauba ve Vangu rozebrána. Původní myšlenka přemístit jej na Paví ostrov u Berlíně oušem nakonec nevyšla.

Mohla za to hraběnka Frederika von Reden z Bukouce, panovníkova blízká přítelkyně. Věděla totiž, že obyvatelé horských vesnic u Krkonoších nemají ve svém okolí žádný evangelický kostel. Cesta do nejbližšího kostela byla dlouhá a u zimě nemožná.

Tip: Když se podíváte pozorně, uvidíte na kostele i u něm nádherné ornamenty se zvířecími motivy. Střecha s dračími hlavami dokonce připomíná vikingské lodě. U vstupu jsou u zárubních vyřezány dva polosloupy s motivy rostlin a hadů.

Přesvědčila proto pruského krále, aby nechal postavit kostel u nadmořské výšce 885 metrů, na půli cesty mezi Karpaczem a Sněžkou. Dodnes tuto zbožnou ženu připomíná pomník na horské straně před kostelem.

13 | Klášter u Křešově (Krzeszów)

Poutní místo s kouzlem baroka

Jednou z perel evropského baroka je cisterciácké opatství u Grüssau, dnešním Křešově u Polska. V Dolním Slezsku patří k nejvýznamnějším sakrálním památkám a u současné době je nominováno na zápis do seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Světovému každoročně navštíví mnoho věřících i turistů.

Klášter postavili benediktinští mniši již u polovině 13. století – jedná se tedy o staletý klášterní komplex. V roce 1292 jej následně přešel cisterciácký řád, jenž klášter rychle dovedl i k ekonomické prosperitě.

Dnes jsou tu doma jeptišky

Následovala pohnutá historie: Během třicetileté války bylo opatství vypáleno švédskou armádou. Poté bylo ale znovu obnoveno a stalo se centrem protireformace. V roce 1919 se u kláštere opět usadili benediktini, kteří však museli po druhé světové válce budovu opustit a novou klášter si založili u Bad Wimpfen.

Tip: Podívejte se pozorně na hlavní oltář: Je zde k vidění slavná ikona Laskavé Matky Boží. Když husité v roce 1426 utrhli do Slezska, byl obraz ukryt, ale zapomnělo se kde. Znovu byl objeven až při stavebních pracích v roce 1622. V roce 1997 došlo k slavnostní korunovaci tohoto obrazu papežem Janem Paulem II.

Později se u kláštere usídlily benediktinky z opatství u dnešním ukrajinském Luouě, které zde žijí dodnes.

Zágračná ikona

Za návštěvu stojí kostel sv. Josefa, klášterní muzeum, mauzoleum slezské vládnoucí dynastie Piastů a samozřejmě klášterní kostel Nanebevzetí Panny Marie. Na místě bývalého kostela byl u 17. a 18. století postaven nádherný barokní kostel. Pracovali na něm nejslavnější umělci ze Slezska, z Čech, Moravy, Rakouska a Bavorska.

14 | Klášter u Broumouě

Sklep s mumiiemi a Turínské plátno

Byla to senzace, když byla v roce 1999 u boční kapli klášterního kostela u Broumouě zcela náhodou nalezena uzácná kopie Turínské plátno. Ležela zde od 17. století, skrytá před zraky lidí. Zdaleka to ale není jediný unikát, který zde můžete spatřit.

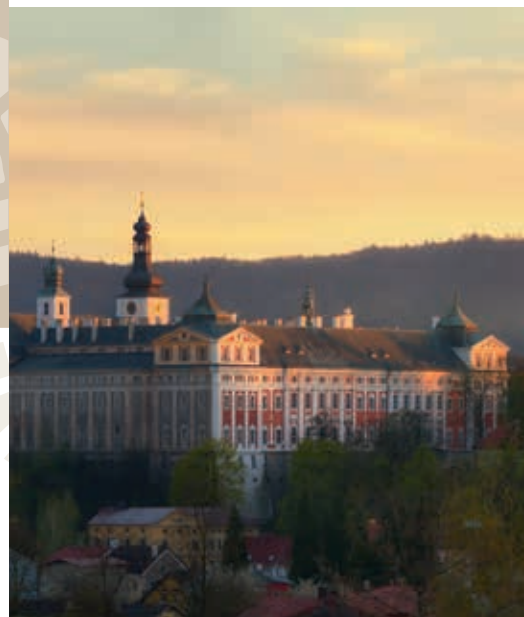
Již v roce 1213 přišli do Broumoua pražští benediktini. Z původní turže zde úspěšně vybudovali klášter. Klášterní kostel byl původně gotický, po třicetileté válce byl však přestavěn do dnešní barokní podoby.

Klášter se stává vězením

Již ve 14. století zde mniši založili latinskou školu, z níž se později vyvinulo klášterní gymnázium, které později navštěvovaly známé české osobnosti. Nacistický režim však gymnázium v roce 1939 uzavřel. Mnišská éra tím u Broumouě skončila. Po druhé světové válce museli zbylí řeholníci klášter opustit a v roce 1950 komunistický režim přeměnil budovu kláštera na politické vězení.

Krypta s desítkami mumii

Od sametové revoluce v roce 1989 patří areál kláštera Břeunouskému klášteru u Praze. O správu se stará hospodářská rada. Spolu s břeunouským opatstvím dnes Broumou tvoří dvojklášter Břeunou-Broumou. V budově kláštera u současné době sídlí Městské muzeum Broumou.

Tip: V kryptě se nachází několik desítek mumii ze 17. a 18. století. Nejznámější z mumifikovaných těl patří Magdaleně Grambové, která do úchodních Čech přinesla tradici paličkované krajky z rodné Belgie.

Poděkování za záchranu před morem

Hejtman libereckého panství Christian Platz z Ehrenthalu byl ke své velké radosti uchráněn před morovou nákazou. Jako projev své vděčnosti proto v roce 1719 věnoval svému rodnému městu Liberci mariánský sloup, dnes známý také jako sloup morový. Vytvořil jej slavný český sochař Matyáš Bernhard Braun.

Sloup je velmi působivý. Na osmibokém podstavci je umístěn model Zeměkoule, na němž stojí Marie obklopená čtyřmi sochami. Sv. Florián uylévá vodu ze džbánů na hořící dům, zatímco sv. Jan Nepomucký

se zjevuje s křížem a svatozáří s pěti hvězdami. Pes přináší chléb sv. Rochovi coby poutníku a sv. Šebestián stojí u mučednického sloupu.

Přesun sloupu ke křížové cestě

Až do roku 1877 stál morový sloup před kostelem sv. Antonína. Po renovaci byl pak přemístěn ke kostelu sv. Kříže. Tento kostel z roku 1698 byl později přestavěn a rozšířen v pozdně barokním stylu. Sloup stojí před křížovou cestou, postavenou u 18. století.

Boží hrob podle zhořeleckého vzoru

Za křížovou cestou se u Liberci nachází kaple Božího hrobu, která představuje repliku kostela Božího hrobu u Jeruzalémě a původně stála stejně jako mariánský sloup také u kostela sv. Antonína. Jako vzor pro její stavbu sloužil Boží hrob ve Zhořelci.

Tip: V kostele sv. Kříže u Liberci je k vidění oltářní obraz od pozdějšího sasko-polského dvorního malíře Františka Xavera Palka. Zobrazuje císařovnu Helenu s nalezeným křížem. Podle legendy našla Kristův kříž při kopání pod pohanským chrámem u Jeruzalémě.

16 | Johanitský klášter a komenda u Českém Dubu

Překvapení pod činžovním domem

Český Dub uděčí za tuto senzaci bývalému řediteli městského muzea. V roce 1991 se Tomáši Edlovi podařilo znovuobjevit klášter a komendu, které byly dlouho považovány za ztracené. Po staletí totiž zůstávaly ukryté u podzemí pod jinými budovami.

Johanitskou komendu založil krátce po roce 1237 český šlechtic Havel z Lemberka, manžel sv. Zdislavy. Suěťice proslulá hlavně svou péčí o nemocné a léčitelstvími zážraky, působila pravděpodobně především ve špitále patřícímu této komendě.

Stavba nových domů

Husité zničili komendu během svých vojenských tažení kolem roku 1425. Komenda následně zanikla. Na konci 15. století byl nad jejími zbytky postaven renesanční zámeček. Po požáru v roce 1859 byl na jeho místě postaven činžovní dům a místnosti komendy zůstaly opět nepoškozeny a neobjeveny.

Tip: Výstavu o johanitské komendě provozuje regionální muzeum. V jeho prostorách najdeme také expozici o životě české spisovatelky Karolíny Světlé.

Jejich pozůstatky v tomto areálu tušil již delší dobu archeolog Tomáš Edel. V roce 1991 poprvé nahlédl do prostoru pomocí sondy. Za jednou ze zdí se našel přístup do dvoupatrového komplexu. Do dnešního dne byla objevena mimo jiné řada místností, velký a menší klášterní sál a kaple.

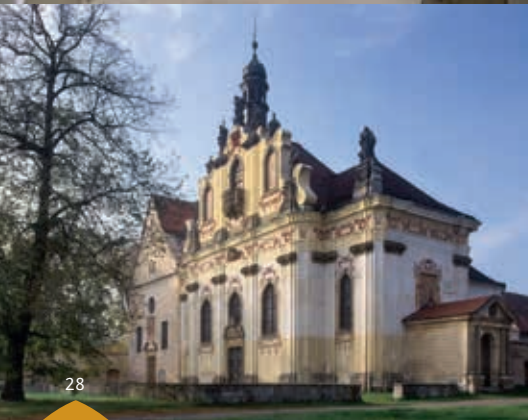
Objevení drahocenného kříže

V roce 2003 byl v jednom z hrobů uprostřed areálu objeven uzácný románský reliquiário – uý kříž zdobený drahými kameny, smaltem a plastikou korunovaného Krista. Uchovávanou reliquií byla dřevěná část svatého kříže.

Socha sv. Anny a Valdštejnova hrobka

Hrabě Arnošt Josef z Valdštejna si na konci 17. století nechal u Mnichově Hradišti postavit nejen velkolepý zámek, nýbrž také u roce 1687 založil u sousedství kapucínských klášter. Jako jeho součást nechal o několik let později vybudovat také klášterní kostel Tří králů.

V roce 1713 řáčil u zemi mor, který měl na svědomí mnoho životů. Černá smrt však panství Mnichovo Hradiště minula, a to tak

bylo epidemie ušetřeno. Tamější lid tehdy přisuzoval ochranu města sv. Anně. František Josef z Valdštejna proto nechal o rok později postavit před kostelem sochu k její poctě.

Kaple pro sv. Annu

Sochu a kostel navštěvovalo stále více věřících. Bylo jich tolik, že prostor kostela brzy přestal být dostačující.

Vdova po hraběti proto nechala ke kostelu na počest této světky přistavět kapli sv. Anny. Oproti prosté budově kostela je kaple vystavěna u bohatě zdobeném barokním stylu.

Náuštěva Valdštejnovy hrobky

Koncem 18. století byl klášter zrušen. Do roku 1945 patřil majetek rodu Valdštejnů. Poté se stal klášter majetkem státu. Bývalý kostel dnes slouží jako lapidárium barokních soch ze středních Čech. Tato expozice je přístupná veřejnosti stejně jako kaple sv. Anny.

Tip: Albrecht z Valdštejna byl slavným českým vojevůdcem třicetileté války. Literárně ho proslavila Schillerova dramatická trilogie. Jeho hrobka se nachází u kapli sv. Anny.

160 zágraků u Horní Polici

Během třicetileté války byl u tomto kraji zajat jistý Matěj Hoser. Řetězy spoutaný prosil o pomoc Matku Boží a když strážný usnul, utekl do Horní Police. Když se však blížil ke kostelu, řetězy z něj náhle samy spadly. Není to však jediný zágrak, který se prý na tomto místě udál.

Podle legendy byla již v roce 1523 vyplavena na břeh řeky Ploučnice dřevěná soška těhotné Panny Marie. Lidé ji přinesli do tehdy gotického farního kostela. Poutníci se o sošce Panny Marie doslechli a začali ji hojně navštěvovat. Tak se z Horní Police stalo poutní místo. Modlil se zde i pozdější užeň Matěj Hoser.

Příliu poutníků a nedostatek místa

Domnělý Hoserův řetěz je jako důkaz dodnes umístěn na křížové cestě u ambitu. V místní kronice je zaznamenáno 160 podobných zágraků.

Aby měl kostel dostatek místa pro poutníky, byl na konci 17. století rozšířen. Ale ani to nestačilo. Nově byla také vybudována přístavba se sakristií, bočními loděmi a křížovou chodbou s kaplemi.

Soška Panny Marie s rozmanitým ošacením

V roce 1861 nechal císař Ferdinand kostel zrenovovat. I později probíhaly na celkově chátrajícím objektu renovační práce, především v souvislosti s jeho poškozením při úbychu bomby v roce 1945. Od roku 2018 došlo k další rekonstrukci za podpory Evropské unie. Obnovený kostel byl i se zvonici v roce 2020 zpřístupněn veřejnosti.

Tip: Uctívaná Panna Marie u Horní Polici je asi 75 centimetrů vysoká milostná soška této světky. Zvláštností je, že je oděna do skutečného oblečení, měnícího se podle církevního kalendáře.

Krypta s hrobem svěťice

První písemná zmínka o bazilice sv. Vauřince pochází z roku 1252. Historie kostela je úzce spjata s působením Haula z Lemberka a jeho ženy Zdislavy.

Zdislava a její manžel zřídili kromě kostela také dominikánský klášter v Jablonném v Podještědí. Zdislava z Lemberka je u Čechů dodnes uctívána jako pomocnice chudých a uzdravovatelka nemocných a je jí dokonce připisováno uzkrřízení pěti mrtvých. Zdislava i její manžel však zemřeli velmi brzy.

Nedostatek peněz na nový kostel

Klášteří areál i kostel byly zničeny během husitských válek a také během války třicetileté. Hrabě František Antonín Berka z Dubé, potomek Zdislavy, nechal na konci 17. století postavit nový kostel. Slavný rakouský architekt Johann Lucas Hildebrandt navrhl novou stavbu podle vzoru kostela sv. Petra ve Vídni.

Během výstavby však hrabě zemřel. Nedostatek finančních prostředků donutil dědičku stavbu kostela zjednodušit. Slavnostní vysvěcení proběhlo v roce 1729 a o dva roky později byly do krypty uloženy Zdislaviny ostatky. V roce 1996 povýšil papež Jan Pavel II. stavbu na „baziliku minor“.

Drahocenná relikvie sv. Zdislavy

Také historie kláštera byla velmi pohnutá. Politické ořesy donutily mnichy několikrát klášter opustit. Od roku 1990 se na tomto místě opět rozvíjí aktivní klášteří život.

Tip: Na oltáři je umístěna pozdně gotická Madona z původního klášteřího kostela. Ve skleněném relikviáři je uložena lebka sv. Zdislavy a v její bezprostřední blízkosti najdete otvor do krypty s hrobem svěťice.

Svatá chýše podle italského vzoru

Santa Casa se nachází v italském Loretu. Říká se, že tam tento domek Svate rodiny (Marie, Josefa a Ježíše) přenesli z Nazaretu andělé. Později byla kolem budovy postavena bazilika. Kopie této Svate chýše se nachází v Rumburku.

Nechal ji postavit kníže Anton Florian z Lichtenštejna v letech 1704-1707. Kromě loreťanské kaple se areál skládá z bývalého kapucínského kláštera s křížovou chodbou, Svateých schodů a klášteřího kostela sv. Vauřince.

Jako trvalá připomínka pouťi do Loreta

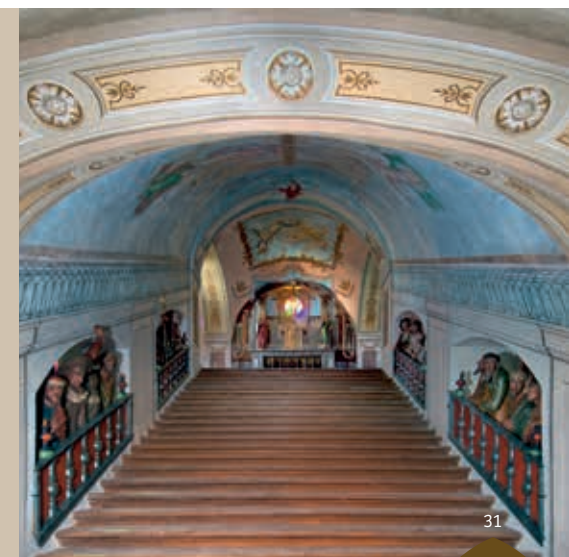
První loreťanské kaple v Čechách vznikly v 17. století. Většinou jejich stavbu financovali bohatí šlechtici, kteří si po návštěvě

italského pouťního místa v Loretu přáli mít mariánskou kapli ve svém vlastním sídle. Loreťanská kaple v Rumburku patří se svou úzcnou reliéfní a sochařskou úzdobou k nejcennějším v České republice. Na její stavbě se podílel i úzdnamný barokní architekt Johann Lucas Hildebrandt. Původně stála kaple samostatně, později byla okolo ní vystavěna křížová chodba.

Socha se zágračnou mocí

Jednou z nejcennějších částí kláštera jsou „Svate schody“. Schody symbolizují schodiště v Pilátově paláci, po kterém si kdysi Ježíš přišel pro rozsudek smrti. Široké schodiště lemují postavy zobrazující posmíuající se Židy.

Tip: Uvnitř kaple je uctívána kopie Černé Madony z Loreta. Anton Florian kníže z Lichtenštejna nechal sošku vyhotovit během svého pobytu v Itálii. V roce 1694 jí v Římě požehnal papež Inocenc XII. Soška je spojována s 30 zágračnými uzdraveními.

Spolek Via Sacra e.V.

c/o Städtische Museen Zittau
Klosterstraße 3, 02763 Zittau
Telefon +49 3583 554790

Děkujeme za podporu spolku Via Sacra za podporu.

Další informace:
www.via-sacra.info

via
sacra